

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Силабус нормативної дисципліни
НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД**

підготовки
спеціальності
Освітньо-професійна програма

бакалавра
035 Філологія
Мова і література (німецька). Переклад

Луцьк 2020

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Науково-технічний переклад» підготовки бакалавра галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія» за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад»

Розробники:

Лисецька Н. Г., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Застровський О. А., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
німецької філології
протокол №1 від 28 серпня 2020 р.**

Завідувач кафедри:

Застровська С. О.

**Силабус навчальної дисципліни перезатверджено на засіданні кафедри
німецької філології
протокол №1 від 27 серпня 2021 р.**

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 7-й
		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 30 год. Консультації 6 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 38 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		<i>Німецька</i>

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Лисецька Наталія Григорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	тел. +380 332 72 16 36
	lysetska.nataliya@vnu.edu.ua
Дні занять	Згідно розкладу

Таблиця 2а

Прізвище, ім'я та по батькові	Застровський Олександр Анатолійович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	тел. +380 332 72 16 36
	sastrov@ukr.net
Дні занять	Згідно розкладу

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус навчальної дисципліни «Науково-технічний переклад» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад» підготовки бакалавра галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія».

Запропонований курс є семестровою дисципліною, яка входить до циклу фахової підготовки та викладається на четвертому курсі протягом першого семестру.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є науково-технічний переклад.

2. Пререквізити та постреквізити курсу.

Пререквізити курсу: дисципліна «Науково-технічний переклад» є логічним продовженням та поглибленим засвоєнням базової бакалаврської дисципліни «Теорія і практика перекладу». До постреквізитів курсу відносимо компетентності з таких дисциплін: «Основи послідовного перекладу», «Військовий переклад» та ін.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Науково-технічний переклад» – формувати та розвивати знання, вміння та навички, необхідні для виконання усного та письмового перекладу науково-технічних текстів з німецької мови на рідну та навпаки; вміння та навички, необхідні для забезпечення усного послідовного та синхронного перекладу з німецької мови на рідну та навпаки, набуття теоретичних знань із перекладознавства, а саме науково-технічного розділу, й розвиток практичних умінь з метою інтерпретації текстів такого типу, а також підготовки студентів до написання курсових та магістерських робіт.

Завданням курсу є знання найголовніших понять у науково-технічній термінології, її значення й сфери вживання; типових проблем, що виникають під час галузевого перекладу; умінь здійснювати переклад з урахуванням лексико-семантичних особливостей науково-технічних текстів: переклад власних назв, термінів, неологізмів, а також слів, що не мають безпосередніх лексичних відповідників; здійснювати переклад науково-технічних текстів з урахуванням граматичних аспектів перекладу, зокрема особливості перекладу безособових форм дієслова, поширених в науково-технічних текстах; здійснювати переклад матеріалів науково-технічних газет та журналів; володіти навичками реферування та анотування іноземною мовою текстів; перекладати у двосторонньому режимі тексти, що відносяться до науково-технічної галузі в усній (послідовний переклад і переклад з аркуша) формі; володіння навичками користуватися словниками та іншою довідковою літературою; навичками пошуку інформації.

4. Результати навчання (компетенції).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі опанування курсу студенти оволодівають такими загальними та фаховими компетентностями:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 14. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів із дотриманням лексичної, граматичної, синтаксичної і стилістичної еквівалентності та функціональної адекватності.

ФК 15. Здатність володіти різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

Запропонований курс зорієнтований на здобуття таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 20. Усвідомлювати загальнолюдські й національні морально-духовні цінності для формування особистої відповідальної громадянської позиції і здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

ПРН 21. Забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу різножанрових текстів.

ПРН 22. Послугуватися різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. робота	Сам.роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Особливості науково-технічної літератури та її переклад						
Тема 1. Терміни та термінологія. Жанри науково-технічної літератури та їхні особливості.	8	2	2	4	-	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д
Тема 2. Опис різноманітних технічних приладів та агрегатів.	9	2	2	4	1	СЗ+Д+ ТНТ+ +Д / 5
Тема 3. Опис технологій та характеру виробничих процесів.	9	2	2	4	1	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д / 5
Тема 4. Патентна література. Реферативні видання.	12	2	4	5	1	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д / 5
Тема 5. Рекламні матеріали. Опис креслень.	11	2	4	5		СЗ+Д+ +ТНТ+

						+Д / 5
Змістовий модуль 2. Анотування та реферування						
Тема 6. Структура анотації. Структура реферату.	10	2	4	4	-	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д / 5
Тема 7. Суть та методи компресії матеріалу першоджерела.	11	2	4	4	1	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д / 5
Тема 8. Змістові помилки у науково-технічному перекладі.	10	1	4	4	1	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д / 5
Тема 9. Причини перекладацьких помилок.	10	1	4	4	1	СЗ+Д+ +ТНТ+ +Д / 5
Всього балів за поточний контроль						40 б.
Всього балів за підсумковий контроль						60 б.
Всього годин / балів	90	16	30	38	6	100 б.

* Форма контролю: СЗ – семінарське заняття, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Д – доповнення, Т – тести, ТР – тренінг, ТНТ – тренінг наукових та технічних термінів, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, (П)МКР / КР – (підсумкова) модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає:

- 1) самостійну підготовку до семінарських занять;
- 2) укладання словника науково-технічних термінів;
- 3) реферування, анотацію, стенограму.

Тематика рефератів

1. Види перекладу. Науково-технічний переклад.
2. Види науково-технічного перекладу.
3. Основні засоби науково-технічного перекладу.
4. Терміни та термінологія.
5. Жанри науково-технічної літератури та їхні особливості.
6. Переклад директивних текстів.
7. Опис різноманітних технічних приладів та агрегатів.
8. Переклад інструкцій.
9. Опис технологій та характеру виробничих процесів.
10. Специфіка роботи перекладача на виробництві.
11. Переклад документації.
12. Патентна література.

13. Реферативні видання.
14. Рекламні матеріали.
15. Опис креслень.
16. Призначення та суть анотування та реферування. Принципова різниця між анотацією та рефератом.
17. Структура анотації. Структура реферату.
18. Суть та методи компресії матеріалу першоджерела.
19. Змістові помилки.
20. Причини перекладацьких помилок.
21. «Хибні друзі перекладача» при науково-технічному перекладі.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання](#).

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється за п'ятибальною системою та включає оцінювання роботи студентів під час аудиторних занять за участь у дискусіях і обговореннях науково-технічних текстів. Всього за поточне оцінювання студенти можуть отримати 40 балів, максимальна кількість балів обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів), при цьому середній бал множимо на коефіцієнт 8.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни;

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з дисципліни;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з дисципліни.

Політика викладача щодо студентів: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, яке впливає на нарахування балів за поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) і передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми

потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: За практичні заняття студент може отримати максимальний бал 40. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний чи закордонне стажування).

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен (максимальний бал 60). Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання складає 40 балів.

Екзаменаційний контроль, який здійснюється викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента. Підсумковий контроль успішності здобувача освіти (іспит) складається з двох частин: 1) письмова: тестове опитування знань з предмету (30 тестів, кожен з яких оцінюється на 1 бал); 2) усна: відповідь на одну з тем, запропонованих у питаннях, які виносяться на екзамен (30 балів).

Студенти складають іспит згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом університету. На іспит виносяться теми, що опрацьовувалися протягом вивчення курсу.

Якщо здобувач освіти не склав іспит з першого разу, то має можливість перескладати його ще двічі (другий раз – викладачеві, третій раз – комісії).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

Основна література

1. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. / за ред.: Івз Гамбіера та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця: Нова Книга, 2020. 552 с.
2. Застровський О. А., Застровська С. О., Зубач О. А., Пасик Л. А. Практикум з перекладу. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 137 с.
3. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова) / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
4. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. Київ, 2002. 320 с.
5. Бондарчук О. Ю., Лисецька Н. Г. Концептуальний переклад: до питання трансферу культурно маркованих текстових елементів (німецька та українська мови). *Актуальні питання іноземної філології*: наук. журн. / (редкол.: І. П. Біскуп (голов. ред.) та ін.). Луцьк, 2020. № 13. С. 33–39.
6. Огуй О. Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.
7. Практикум з науково-технічного перекладу (німецька мова) : навч. посібник для студентів 4–5 курсів фак. «Референт-перекладач» / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики перекладу ; упоряд. Д. О. Фадєєв]. Харків: Вид-во НУА, 2017. 78 с.

Додаткова література

8. База даних юридичних термінів. URL: <http://rechtsdialog.org/ua/baza-danykh-dlia-korystuvachiv>
9. Кучер З. І., Орлова М. О., Ліпісівіцький М. Л. Галузевий переклад : Німецька мова : Навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2018. 144 с.

10. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу : Монографія. Вінниця: Нова книга, 2013. 448 с.
11. Моїсєєва Н. О., Савостіна Д. Д. Лексичні труднощі перекладу юридичної термінології. Молодий вчений. 2020. №10. С. 473–477. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/10/97.pdf>
12. Синегуб С. В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch – Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови. : Навч. посібник. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
13. Kadric M., Kaindl K. (Hg.). Berufsziel Übersetzen und Dolmetschen. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag GmbH+Co. K, 2016. 340 S.
14. Multitran. URL.: <https://www.multitran.com/>
15. trans-kom. Wissenschaftliche für Translationswissenschaft und Fachkommunikation. URL.: <http://www.trans-kom.eu/>